

Corsendonk® bier

Pater zacht en donker

Agnus pittig en blond

CORSENDONCA

[HOME](#) [EVEN VOORSTELLEN](#) [WERKGROEPEN](#) [PUBLICATIES](#) [ARCHIEF](#) [CONTACT](#)

Heemkundekring Corsendonca

Oud-Turnhout

ADMIN ON May 9 2010

Onze werkgroep Krijgsgeschiedenis werkt momenteel aan de voorbereiding voor de onthulling van een nieuw oorlogsmonument op vrijdag 17 september 2010 in de namiddag in Rhoode.

Meer info vind u onder de link 'Oorlogsmonument'

Laatst bijgewerkt: 03 juni 2010

Filed under [Start](#)

[Comments Off](#)

NAVIGEREN

- [Even Voorstellen](#)
- [Werkgroepen](#)
- [Publicaties](#)
- [Tijdschrift](#)
 - [2010-2010](#)
 - [2000-2009](#)
 - [1990-1999](#)
 - [1984-1989](#)
- [Boeken](#)
- [Archief](#)
- [Contact](#)
- [Oorlogsmonument](#)

Heemkundekring Corsendonca © 2010 All Rights Reserved | WordPress Theme | Best Web Hosting

ISSN 0779-5785
Trimestrieel tijdschrift
29ste jaargang
april-mei-juni 2010

v.u.: Roger Van Mierlo
Draaiboom 4
2360 Oud-Turnhout

Kantoor van afgifte : 2360 Oud-Turnhout

VOOR AL UW FEESTEN

ALTA RIPA

Engelstraat 6 2360 Oud-Turnhout
Tel. 014/45.01.01

VERZEKERINGSKANTOOR

JAN AERTS

ALLE VERZEKERINGEN

Kerkstraat 27 2360 Oud-Turnhout
Tel. 014/42.30.92

© **CORSENDONCA** : Alle artikels overgenomen uit ons driemaandelijks tijdschrift moeten de vermelding "*Uit Corsendonca*" dragen, met de jaargang, nummer, pagina en de naam van de auteur.

Foto omslag: De nieuwe website van heemkundekring Corsendonca

CORSENDONCA

Voorwoord

De voorstelling van ons boek "**150 jaar Oud-Turnhout, Oud-Turnhout en zijn bestuurders**" was een groot succes. Op amper drie weken na de voorstelling was het boek

zo goed als uitverkocht. Van de 775 exemplaren zijn er nog enkele in aanbieding.

Door een klein foutje bij het drukken, is er op een paar plaatsen in elk boek een stukje tekst weggevallen. De drukproeven gaven nochtans een goed resultaat. Onze verontschuldiging hiervoor.

De zomer staat weer voor de deur. Een tijd van ontspanning, mogelijk een reisje naar een ander land, of gewoon een dagje uit. Of gewoon even een fietstochtje in eigen streek, in eigen dorp. Onze **Fotozoektocht** in samenwerking met Toerisme en KWB is een jaarlijkse traditie geworden en is echt een aanrader voor het ganse gezin. Vele fietsers zijn elk jaar weer van de partij. Dit jaar wordt er tijdens de tocht veel aandacht besteed aan de talrijke kapelletjes in ons dorp. Elke kapel heeft haar verhaal, haar reden van bestaan. Zij die nog meer achtergrond wensen over deze kapelletjes kunnen ons boek "**Oud-Turnhout en zijn verleden II**" uit 1985 eens even doornemen. Door onze medewerkers Roger Haeseldonckx, Antoon Hemelaer en Leo Verstraelen zijn al deze Kapelletjes van Oud-Turnhout en Schoonbroek in dit boek beschreven.

CORSENDONCA

Het Kunst- en erfgoedcentrum **Hofke van Chantraine** heeft zich ontwikkeld tot een dynamische ontmoetingsplek waar kunst, cultuur en erfgoed toegankelijk worden gemaakt voor een zo breed mogelijk publiek door middel van tijdelijke tentoonstellingen en kleinschalige culturele initiatieven.

Naast activiteiten georganiseerd door de vereniging zelf, staat het Hofke ook open voor private socio-culturele initiatieven, al dan niet georganiseerd in samenwerking met het Hofke van Chantraine. Hieronder de komende activiteiten:

ONLAND 2010 Zomerhappening rond actuele kunst

Onbetreden paden

21 augustus tot en met 26 september 2010

Het uitgangspunt van 'de woeste, onontgonnen grond' is hetzelfde waar in Onland 2002 en 2007 van vertrokken werd. Ook de uitdaging is dezelfde gebleven: het scheppen van cultuurlandschappen.

In de Onlandeditie 2010 wordt op zoek gegaan naar kunstenaars die wegen ingeslagen zijn die ze voordien nooit gegaan zijn, of die ze nooit dachten te zullen nemen, of die ze gewoon een uitdaging vonden. Misschien hebben ze daarvoor de veilige, bewegwijzerde paden doelbewust gemeden. Of misschien hebben ze van meet af aan gekozen voor het zo heel andere...

Er werden een 10-tal kunstenaars, actief in verschillende artistieke disciplines, geselecteerd. Een Onbetreden pad is hen niet vreemd. Deelnemende kunstenaars zijn: Anneke Kubben, Bob Roes, Leen Verdonck, Daniël Vandenheede, Gerard Godal, LMG Ploem, Ilke De Vries, Joris Martens, Benjamin Brosens, Tamara Van San, Maurits Wouters, ...

CORSENDONCA

De voormalige pastorie, evenals de tuin met aanpalende vijver, vormen het decor voor deze tentoonstelling rond hedendaagse kunst.

Openingsuren: van woensdag tot en met zondag van 13u30 tot 17u00. Maandag en dinsdag gesloten. Toegang gratis.

Duotentoonstelling 'Alfons Waterschoot ... anders'

Met meer dan 100 jaar familiegeschiedenis

17 oktober tot en met 14 november 2010

Heemkundekring Corsendonca onder leiding van Louis Cuylaerts, de familie Waterschoot en Kunst- en erfgoedcentrum Hofke van Chantraine sloegen de handen in elkaar voor deze duotentoonstelling. 'Alfons Waterschoot ... anders' zal niet louter een tentoonstelling van schilderijen zijn, maar ook een blik werpen op de familie van de schilder.

In het Hofke van Chantraine worden naast werken van Alfons o.a. portretten en ook een aantal schilderijen uit privé-collecties getoond. Meer dan 100 jaar familiegeschiedenis zal hier herleven aan de hand van uniek tekst- en beeldmateriaal. De familie Waterschoot was nauw verbonden met het sociale, culturele en het sportieve leven van de gemeente Oud-Turnhout en ver daarbuiten. Handelaars, ambachtslieden, onderwijzers en geestelijken waren er erg actief. In het privémuseum Alfons Waterschoot, Steenweg op Turnhout 6, kan je de overzichtstentoonstelling bezoeken.

Bezoekers worden via een korte wandeling met tekst- en infoborden naar de volgende locatie begeleid.

Openingsuren: zaterdag en zondag van 13u30 uur tot 17u00. Dinsdag tot en met vrijdag van 13u00 tot 16u00 (maandag gesloten). Toegang gratis. Voor groepen: geleid bezoek op aanvraag.

CORSENDONCA

Onze werkgroep **Krijgsgeschiedenis** heeft weerom knap werk verricht. Talrijke medewerkers onder leiding van Jhonny Bastiaensen en Hubert Michiels hebben hier een gedegen voorbereiding en een knappe planning op touw gezet. Hoe het begon: Op 10 juli 2008 hebben we drie monumenten onthuld op de Lage Mierdse Weg en in de Jagersstraat. Onze medewerker Herman Van Eyndhoven had de supervisie en de regie hiervan in handen. Een tentoonstelling "Zij vlogen voor onze vrijheid" zal elke bezoeker zich nog wel herinneren. Luc Cox en Herman Van Eyndhoven wisten echter dat er nog een (vierde) onbekend militair toestel gecrasht was op 19 september 1944.

Een reden om verder onderzoek in te stellen. In samenwerking met de "Planehunters" is de crashplaats te Rhoode doorzocht. De opsporing bracht ons naar het toestel Douglas Dakota of C-47 Skytrain (Amerikaans) 42-100879 van de 435th Troup Carrier Group van het 75th Troup Carrier Squadron met als basis Welford Park Airfield in Berkshire. Het toestel had als code op de neus "CK" en op de staart de "S". Op de neus zou een dame in badpak geschilderd zijn.

Dit leidde ons tot de oprichting van een vierde monument. Zeker noteren in je agenda: **vrijdag 17 september 2010 aan de "Kapel van Rhoode"**. Het juiste programma wordt je nog meegedeeld. Acht Amerikaanse familieleden van de gesneuvelde soldaten hebben hun overkomst naar Oud-Turnhout al bevestigd. Rhoode zal er op 17 september in de namiddag anders zijn dan op de andere dagen van het jaar. Afspraak om 13 uur hulde op het gemeentehuis, om 15 uur samenkomst te Rhoode.

Aan deze gebeurtenis is ook een tentoonstelling gekoppeld.

CORSENDONCA

Tentoonstelling 'Ze vlogen voor ons'

Ter gelegenheid van de herdenking in Oud-Turnhout van de C-47 Skytrain neergestort in Rhoode op 19 september 1944

Op 19 september 1944 crashte in de omgeving van Rhoode in Oud-Turnhout een C-47 Skytrain tijdens de "Operatie Market Garden". Het toestel dat aangeschoten was door Duitse Flak stortte neer achter de kapel van Rhoode. De vier bemanningsleden kwamen hierbij om. De lichamen lagen tot 1946 begraven in Rhoode waarna ze zijn overgebracht naar begraafplaatsen in de US en België.

Naar aanleiding hiervan onthult de Heemkundekring Corsendonca samen met het Gemeentebestuur op vrijdag 17 september 2010 een monument aan de kapel van Rhoode.

Van 17/9/10 tot 3/10/10 loopt er in de Heischuur ook een tentoonstelling over dit feit. Onder het tentoongestelde materiaal bevinden zich ook de brokstukken van het vliegtuig die in Rhoode zijn opgegraven door een team van Heemkundekring Corsendonca en de Planehunters.

Openingsuren: Alle dagen open van 13u30 tot 16u00. Toegang gratis.

Website

Om onze vereniging nog meer op de kaart te plaatsen zijn we gestart met een website. Op www.Corsendonca.be kan je ons vinden. Onze medewerker Marc Berrens heeft zich hiervoor ingezet. Hij zal in de toekomst onze website beheren. Tal van gegevens kan je hierop vinden. **Onze website**, zeker een bezoekje waard. Met dank aan Marc. Heemkundewerk is niet oubollig, het is de geschiedenis van het volk en zijn leven in de naaste omgeving opzoeken, bewaren en verder geven. Onze vereniging is toekomstgericht en springlevend. Onze archivaris Louis Cuylaerts stelt ons

CORSENDONCA

documentatiecentrum in het Hofke open elke dinsdagnamiddag.
Vanaf nu kan je ons ook altijd 24 uur per dag bezoeken via onze website.

Aan al onze leden wens ik een pracht van een **zomer** en een tijd om dingen te doen, die je altijd had willen doen, maar die nooit tot stand gekomen zijn. Misschien brengt deze zomer je dit jaar hier naar toe. Maak er alvast een mooie tijd van. Een stukje tijd "de zomer van 2010."

Jan Sels
Voorzitter Corsendonca

CORSENDONCA

ONTHULLING OORLOGSMONUMENT

op 17/09/10 om 14u30 in Oud-Turnhout, Rhoode, aan de kapel,
ter ere van de gesneuvelde bemanning van een Amerikaans
militair vliegtuig.

TENTOONSTELLING

17/09/10 tot 03/10/10

Gemeenschapscentrum "De Heischuur",

Schuurhoven 2, Oud-Turnhout.

openingsuren : elke dag van 13u30 - 16u00

Heemkundekring Corsendonca

Gemeentebestuur Oud-Turnhout

V.U. Jan SELS, Draaiboorn 98, Oud-Turnhout

ontwerp : Hubert MICHELIS

CORSENDONCA

Bovenstaande foto werd Vrijdag middag genomen. Bemerkt het witte laken dat over het lijk werd heengelegd.

CORSENDONCA

Het stond in de Gazet

Algemeen wordt erkend dat de eerste automobielen met verbrandingsmotor op benzine zo goed als gelijktijdig werden gebouwd door meerdere uitvinders die onafhankelijk van elkaar werkten. De Duitser Carl Benz bouwde zijn eerste automobiel in 1885, hij wordt algemeen gezien als de vader van de automobiel. In België was de eerste auto de Vincke, die in Mechelen ontwikkeld werd en in 1895 op de markt kwam. Het zou echter nog vele jaren duren voordat de "automobiel" (een samentrekking van het Grieks auto- ("zelf") en Latijn mobile ("bewegend") betaalbaar werd voor de gewone man in de straat. De wegen waren aanvankelijk ook niet aangepast aan het steeds maar sneller en drukker wordende verkeer en het laat zich raden dat ook auto-ongevallen bestaan net zolang er auto's over onze wegen tuffen.

Dodelijke botsing te Schoonbroek

Een verschrikkelijke botsing, waaraan een jong leven ten offer viel, deed zich Vrijdag morgen vroeg, omstreeks 2 u. voor, ongeveer ter hoogte van den Tramhalt te Schoonbroek.

Een jongeman van Mol, de heer Jan Lodewijks, velomaker van beroep, geboren den 13 November 1913, was voor zijn patroon, de heer Van Buggenhout, eigenaar van het "auto-kerkhof" een auto gaan afhalen in de omstreken van Antwerpen.

CORSENDONCA

Naar beweerd wordt had de voerder een paar malen “panne” aan zijn voertuig gehad, en zich daardoor merkkelijk verlaat.

Aan de tramhalt te Schoonbroek is gezegde auto te pletter gelopen op eene reeks wagens, die daar langsheen de baan stonden en waarop de kermistent geladen was van den heer Vervecken.

Deze wagens stonden langs den goeden kant der baan en waren aan voor- en achterzijde behoorlijk verlicht.

De voerder werd erg verminkt en de borstkas ingedrukt. De dood moet oogenblikkelijk zijn geweest.

Wat de eigenlijke oorzaak van het ongeluk mag zijn kan men nog slechts gissen.

Op het oogenblik van de aanrijding heerschte er een tamelijke mist. Het is mogelijk dat zulks den voerder belet heeft de lichten van de stilstaande wagens te zien. Of haperde er iets aan de stuurinrichting? Het Parket van Turnhout kwam in den voormiddag nog ter plaatse en deed er de noodige vaststellingen.

Het slachtoffer is ongehuwd.

De Kempenaar 10 mei 1936.

CORSENDONCA

Ten huize van Mertens Louis....

Op 22 maart 2000 waren Roger Haeseldonckx en Rudy Cornelis te gast voor een interview bij wijlen Louis Mertens, toen nog wonende in Oud-Turnhout, Nieuwe Staatsbaan.

Louis Mertens is geboren op 26 juli 1924 in Arendonk, Louis is overleden op 06 februari 2008 in Arendonk in het rusthuis RVT De Hoge Heide. Louis trouwde met Jeanne Lievens, zij hebben één zoon, Raymond. Louis was van beroep Rijkswachter, was ook voorzitter van De Rosse Bie.

Louis Mertens is de zoon van Jozef Petrus Mertens. Jozef is geboren in Turnhout, hij trouwde in Oud-Turnhout met Maria Theresia Dierckx, hij was kantonnier in Arendonk. Louis is de kleinzoon van Franciscus Mertens en Maria Aloysia Renders.

Louis verbleef gedurende vijftien jaar in Congo. Hier volgt het relaas over deze periode.

Louis Mertens vertelt ons over zijn vertrek naar de Congo.

Vanaf 1945 was ik bij de rijkswacht in dienst. Via het ministerie van koloniën werden er toen regelmatig mensen gevraagd om ginder te gaan werken. In 1948 heb ik dan een aanvraag gedaan om naar Congo te vertrekken. Ik heb dan cursussen gevolgd en examen

CORSENDONCA

gedaan aan de koloniale school. Ik was geslaagd, en mocht vertrekken, dat was in 1950. Ik had toen verkering met een vrouw, geboren in Congo en daar lang verbleven. Zij was akkoord om mee naar ginder te vertrekken, op voorwaarde dat wij eerst huwden. Dat hebben wij dan ook gedaan. Dan hebben wij onze bagage klaargemaakt en deze verscheept via Antwerpen.

We zijn dan zelf met een vliegtuig vertrokken via Melsbroek. Dit vliegtuig vloog naar Tripoli (Libië), waar we eerst landden. Wij kwamen daar aan, het was begin april. Ik had een wollen kostuum aan en wanneer wij uitstapten zegde ik: "amaai, dat is hier al warm". Het is daar al woestijn. Wij zagen daar al die hangaars staan, die stuk geschoten waren met het offensief tegen Rommel. Er waren daar wel velden met bloemen, gele mimosa. Iedereen plukte enkele takken af om mee in de vlieger te nemen, maar die waren zo verslenst in de vlieger.

Nadat de vlieger bijgetankt was, vertrokken wij terug en kwamen wij 's morgens toe in Tsjaad, in Kalu of Kanu of zo iets. Dat vliegveld was slechts een piste met kiezel. Op het ogenblik dat wij landden was het precies dat wij over golfplaten gingen, dat rammelde en daar achter een massa stof. Als wij daar aankwamen was het nog een beetje duister. Als wij uitstapten rook het er naar ezels en kamelen. Dat zat daar vol van die tjoek-tjoeks, van die Senegalezen, die daar van alles verkochten, zoals beeldjes in leder en ivoor, koper enz.

Wij moesten dan gaan eten in een restaurantje aan het vliegveld. Daar waren van die lange smalle negers in een wit tenue om op te dienen. Die hadden ook een rode fez op en daar aan bevestigd een zwarte flos. Wat wij daar gegeten hebben, weet ik niet meer, maar het was geen gewoon voedsel.

Daarna zijn we terug opgestegen en zijn rond de middag aangekomen in Leopoldville. Als wij daar toekwamen was het zeer

CORSENDONCA

heet, want het was juist op de middag. Ik was nogal dik aangekleed en ik moest mijn valiezen dragen, ook mijn jas. Ik had verschillende valiezen mee, ook een valiesje waar mijn tropenhelm in zat. Ik had ook een petroleumlamp om 's avonds te lichten in de brousse, daar was geen elektriciteit. Ik had ook een strijkijzer bij met houtskool. Daar waren in België magazijnen die gespecialiseerd waren voor mensen die naar de Congo vertrokken. Die smeerden u van alles aan dat ge niet nodig had. Die hadden ook uniformen voor de politie, ge moest deze wel zelf kopen. Ge kreeg wel een cheque van een 10.000 frank van het ministerie van koloniën, maar die was onmiddellijk op.

Ze voerden ons dan af naar het hotel, waar wij moesten logeren, en gaven ons dan ook papieren en hiermede moesten wij ons aanmelden bij de dienst van het personeel van Afrika, van de staat, om onderrichtingen te krijgen. Ge wist niet op voorhand waar ge moest beginnen.

Ik ging dan de volgende dag naar de dienst en zij zegden dan Mertens Lodewijk, Lodewijk was met ck geschreven, op zijn Frans. Ze zegden dan destination, bestemming Katanga, Elisabethville. Ik zegde dan, dat is een vergissing want ik heb Lingala moeten leren, dat is de streek van de Congostroom. Mijn maat die dacht dat hij naar Katanga moest gaan, moest in Leopoldville blijven. Drie dagen nadien ben ik dan met een binnenlandse vlucht moeten verder vliegen van Leopoldville naar Elisabethstad. In Elisabethstad was het toch een stukje frisser dan in Leopoldstad. De volgende dag moest ik mij weer aanmelden bij de dienst van het personeel. Toen bleek dat ik naar Jadotstad – Likasi moest, 120 km van Elisabethville. Wij moesten naar Jadotstad met de trein. De locomotief werd nog gestookt met hout, langs de ramen kwam de rook. Met onze tropenhelm op, zaten wij in de trein te kijken of wij

CORSENDONCA

geen leeuw zouden zien. We zagen enkel hier en daar een zwarte die aan het werken was.

Aangekomen in Jadotstad ben ik aan mijn eerste drie jaar begonnen in de Congo. Ik moest de taak uitvoeren van de politie, iedereen noemde me daar de commissaire. Ik had de graad van onderpolitiecommissaris. Ieder jaar kreeg ik een evaluatie. De eerste term was maar een proefperiode. Na drie jaar kreeg ik het besluit dat ik aanvaard werd en dat ik mocht blijven.

In Jadotstad waren wij toen met zes politieagenten, blanken. Er waren ook een aantal zwarte policiers. In het begin dat ik daar was, liepen zij nog zonder windels en op blote voeten en hadden geen uniform. Ze hadden wel een matrak aanhangen, maar geen wapens.

Wij hadden in Jadotstad veel werk met die kampen met werkvolk, daar zaten zwarten van overal uit Katanga, van de Kivustreek, Kasai enz. Het waren kampen van de Union Minière. Daar zaten zwarten van verschillende stammen, er werd daar regelmatig gebatterd. Ook de verkeerscontrole moesten wij daar doen, controle van de papieren, en ook dat men geen overtredingen deed.

Iedere blanke woonde daar in een soort villa, in een mooi huis van de staat. Dat werd ook gemeubileerd door de staat. De vrouwen deden het huishouden. In het begin had ik wel een boy en die kuiste en deed de hof. Hij kliefde het hout voor de cuisinière om te koken. Verzet was er weinig. Soms een pintje drinken op een terras van een hotel, of naar een cremerieke gaan. Het bier dat ze daar hadden was goed en goedkoop. Sigaretten waren er ook te koop, Belga, pakjes met die madam er op. Overal hingen plakaten met het merk van Belga. Verder waren er regelmatig feesten. Ieder jaar eens een Vlaamse kermis, ten voordele van het een en ander. Als het de nationale feestdag was in België, dan was er Te Deum en

CORSENDONCA

een mis met nadien receptie. Zondag 's namiddags was er regelmatig voetbal.

Verder was er niet veel vreugde te rapen, voor wie geen interesse had voor jacht of visvangst. In mijn tweede term tijdens het droog seizoen ben ik wel mee op jacht gegaan. Ik ben dikwijls mee gaan jagen. Dat was in de brousse, dat was allemaal staatseigendom. Ge moest wel een jachtverlof hebben. Om te beginnen had ge een klein jachtverlof, dan een middelmatig en een groot jachtverlof, van 250, 500 tot 1000 franken. Naargelang het soort jachtverlof mocht ge wild schieten. Met een klein jachtverlof mocht ge een soort van konijn schieten, dat was iets tussen een konijn en een haas. Ook patrijzen en parelhoenders mochten geschoten worden. Die zaten soms 's morgens met heelder kooien bij elkaar in de brousse. Ze vlogen niet weg, maar liepen van de ene termietenhoop naar de andere. Ze verschuilden zich daar dan achter. Die termietenhopen waren op sommige plaatsen in de brousse zo hoog als de piramides in Egypte. Er was ook nog groter wild, maar zonder groot jachtverlof mocht ge dat niet schieten.

Wij gingen vooral jagen op het einde van het droog seizoen. De brousse is dan afgebrand en dan begint het seizoen dat het gras lichtjes terug begint te groeien. Dan kraakt het niet zo hard als ge over het gras gaat in de brousse. Ge hebt in mijn gang hier veel horens van dieren zien hangen. Verschillende van die dieren heb ik zelf geschoten.

Wanneer ik in Jadotville was, zat ik niet ver af van de rivier Luwida. Dat was geen klein riviertje, maar wel honderd meter breed. In deze rivier zat nog veel soorten vis, zoals brasem, tilapia en een soort katvis. Ja, nog allerlei soorten vis zaten er in die rivier. Een stukje deeg aan uw haak, en onmiddellijk had ge er een vis aan. Na zes maanden vakantie heeft Louis opnieuw gekozen voor Katanga, hij moest dan naar Kolwezi.

CORSENDONCA

Kolwezi was een mijncentrum. Er waren veel zwarten aan het werk, uit alle delen van het land. Ze gaven daar de politie allerlei functies. Daar waren vier mijnen en er gebeurden veel accidenten, zodat ge verdronk in het werk. Op zeker ogenblik vertrok het hoofd van de burgerlijke stand voor zes maanden op verlof. Van de commandant van het politiedistrict moest ik dan voor zes maanden de dienst van de burgerlijke stand uitvoeren. De directeur van het gevang vertrok voor veertien dagen in verlof en gij van de politie moest gedurende die tijd zijn dienst overnemen! Op zeker ogenblik kreeg ik een briefje dat ik verantwoordelijk was voor het vliegveld. Op dat vliegveld kwamen de vliegtuigen aan uit Leopoldville, Kikwit, Luluaburg, Kamina, Elisabethville. Elke keer dat er een vliegtuig vertrok of aankwam moest je de administratie bijhouden. Naast het politiebureau was het postkantoor gelegen, de marconisten waren zwarten, de ganse dag was het daar een getik. Het gebeurde regelmatig dat een telegram binnenkwam, gecodeerd met veel afkortingen daarin, in het begin had ik daar problemen mee. Dan stond in de telegram : in Kamina vertrokken om dat uur in GMT. Dan was het rap in de jeep of in het camionnetje en dan naar het vliegveld en dan moest ge tekens doen aan de piloot waar hij moest landen, of stoppen. Die tekens had ik geleerd van een oude collega, die naar een andere dienst was gedetacheerd. De piste die daar lag was van lateriet, een soort grind, dat was afval van de Union Minière. Dat was afval van de koperovens, de bruine assen hiervan. Tijdens het regenseizoen was het een modderpoel. Dan konden de vliegtuigen niet landen, hierdoor moest ik regelmatig voor niks gaan. Van dat vliegveld moest ge u niet veel voorstellen, daar stond een hut met een rieten dak erop, waar de mensen onder konden schuilen. Er stond ook een hokje met daarin een telefoon, een veldtelefoon. Wanneer een vliegtuig aankwam of vertrok moest ge telefoneren naar de post, zodat de marconist dit door kon geven. Deze diensten hadden eigenlijk niets te maken met politiewerk.

CORSENDONCA

Er was wel een wezenlijk verschil tussen Kolwezi en Jadotstad. Kolwezi was een groot mijncentrum, vooral open mijnen, de cabiards noemden ze dat. De huizen kwamen er als paddestoelen uit de grond. Er kwam veel werkvolk bij, zowel van blanken als zwarten. Ik weet nog goed dat ik in het begin mijn dienst deed in het centrum, toen was het nog een stadje. Nadien werd ik er aangeduid als commissaris voor de site.

In het begin dat ik daar was, was er een bevolking van 30000 mensen en ik ben daar twee jaar geweest, toen was de bevolking al aangegroeid tot 50000 man. Ik weet nog goed dat ik één zwarte politiemann mocht hebben per duizend inwoners in de cite. Ik weet nog dat ik begonnen ben met een 25 tal zwarte politiemensen en wanneer ik daar wegging had ik er al vijftig. Ik was de enige blanke politiemann voor de cite.

Ik moet wel zeggen dat ik niet alleen voor het politiewerk stond, want ze gaven mij allerhande klusjes. Terwijl ik in Kolwezi was, was ik vooreerst officier van gerechtelijke politie om alle onderzoeken te doen. Ik was ook hoofd van het passenbureau, hoofd van een soort RVA, want al de zwarten die hier in dienst waren, moesten een werkcontract hebben.

Daar was toen al een vorm van snelrecht. Op zeker ogenblik bombardeerden ze mij als politierechter. Ge maakte een proces-verbaal voor iets dat er gebeurd was. Was het te weinig om naar de districtrechtbank te gaan, dan draaide ik mijn stoel om, en maakte de zaak ongedaan. Ze moesten wel de deur openhouden, als het openbare zitting was. De deur moest openstaan anders was het geen openbare zitting.

De mensen werden aangenomen om alle werk te doen, zonder onderscheid. Die grote firma's maakten daar dan soms misbruik van. Als iemand zijn werk niet goed gedaan had, dan moest die de dag nadien de wc's kuisen. Als die het niet deed, dan liet men zijn

CORSENDONCA

boekje zien, waar in stond dat hij aangenomen was om alle werk te doen. De verantwoordelijke voor de inlandse werkkrachten deed dan klacht tegen deze persoon, ze kwamen dan bij mij terecht. Ik trachtte zoveel mogelijk in deze zaken te bemiddelen. Het waren dikwijls dezelfde werkgevers die miserie hadden met hun werknemers; die een beetje misbruik maakten van hun werknemers. Ik ben ook nog directeur van de gevangenis geweest. Ik moest van alles doen. Wanneer de directeur in verlof vertrok, moest ik die taak bij nemen. Het gevang was niet zoals hier. Er waren personen die lang gestraft waren voor erge feiten; anderen voor lichte feiten en die moesten gaan werken. Die moesten gaan hout kappen voor het gevang, grachten gaan kuisen, percelen onderhouden die eigendom waren van de staat. Die gingen werken onder begeleiding van twee soldaten of twee zwarte politiemannen.

Zelf kreeg ik ook regelmatig controle om te zien of alles wel in orde was. Het minste dat ge niet goed deed kreeg je de plooi. Dat speelde allemaal mee voor uw kwotering. Want zo ging dat wel in de Kongo, ieder jaar werd ge daar geëvalueerd over uw werk.

Mijn derde periode rond 1957 heb ik gedaan in Elisabethstad, het huidige Lubumbashi.

De stad had die naam gekregen naar het riviertje dat daar liep. Ik ben daar op plaatsen geweest waar de eerste blanken hun nederzetting hadden gezet. Daar was nog een kerkhof van blanken. Op dat kerkhof lagen blanken die omstreeks 1900 gestorven waren. Dat was een groot kerkhof. Dat was van mensen die werkten voor de mijnen.

Mijn derde term begon dus in Elisabethstad. Tijdens mijn verlof had ik vijf maanden cursus gevolgd, en nog twee maanden verlengenis aangevraagd, omdat die cursus niet samenging met mijn verlof. Dat was dan wel twee maanden geen wedde.

CORSENDONCA

Enkele tijd nadien werd ik bevorderd tot de graad van politiecommissaris. Ik was in de mening dat ik dan terug naar Kolwezi kon gaan. Ik was graag terug naar ginder gegaan omdat ik daar vrienden had leren kennen, en mijn vrouw was daar ook graag. Ik vroeg dan om terug naar Kolwezi te gaan, maar ze zegden dat ik daar moest blijven, ze hadden me daar nodig. Opeens kreeg ik een uitnodiging om bij het hoofd van het personeel van het justitiehuis te komen. Deze had horen zeggen dat ik een goed politierechter was in Kolwezi. Hij zegde mij dan dat de politierechter daar bijna einde loopbaan was en moest opgevolgd worden. Dan stuurde hij een commissie van aanstelling naar de baas van de politie. Daar waren zeker een vijftiental blanken bij de politie.

Daar in Lubumbashi ben ik dan zeker een jaar full time politierechter geweest. Daar had ik zeker alle dagen zeven tot acht jugementen. Daar waren soms dossiers bij waarvan ge er maar twee per dag kon doen. Verkeersongevallen, schadevergoedingen vaststellen. De geschillen met het werkvolk heb ik daar ook een jaar gedaan.

Toen kwam het dichterbij de "indépendance", de onafhankelijkheid, 1958-1959 en hadden ze mij absoluut terug nodig bij de politie. Ze maakten mij chef van de tweede divisie. Dat was een wijk in Lubumbashi, daar was een inlands dorp en een heel groot kamp van werkvolk. Daar hadden ze een keer mogen stemmen voor plaatselijke mandatarissen. Een paar maanden ben ik daar geweest. Dan kreeg ik de opdracht om chef te worden van de derde divisie. Dat was verder, maar veel belangrijker. Daar waren drie inlandse gemeenten, met mensen van allerlei soorten rassen. Ik had daar de hulp van een kamp van zwarte politiemannen. Ik had ook de beschikking over een tiental blanke politiemannen.

Kort voordien was er een opstand losgebarsten in Leopoldstad. Daarna begon het ook in de andere steden. Het vuur was aan de lont gestoken, en al die politieke partijen schoten als paddestoelen

CORSENDONCA

uit de grond. Daar waren allerlei politieke partijen, ook door de Belgen opgedrongen die zich wilden vertegenwoordigd zien in Congo, zowel door de katholieken, als socialisten of liberalen. Wat gebeurde er tenslotte: de zwarten kozen de vertegenwoordiger van hun stam. Ze probeerden wel een soort nationaal front te vormen, zoals voor Lumumba, maar dat hield geen stand. Want daar waren te veel verschillende rassen bij mekaar.

Ik was aan het einde van een termijn van drie jaar. Half juni ben ik dan in verlof vertrokken naar België, met het gedacht van nog terug te gaan. Wanneer mijn verlof gedaan was en ik terug wilde keren, hielden ze mijn ticket in. Ik mocht mijn reisgoed ook niet verzenden. Mijn vertrek werd afgelast en ik moest mijn ticket binnen leveren. Op dat ogenblik was er de onafhankelijkheid en Tsjombe had zich met Katanga al afgescheurd van Congo. Ik kende Tsjombe zeer goed. Ik had met hem nog veel contact gehad voor ik in verlof vertrok. Hij woonde in de cite, in Lumumbashi. Veel blanken die vroeger in andere provincies zaten, en die niet meer terug konden, waren inmiddels vertrokken naar Katanga. Daar waren ook veel huurlingen. Ik bleef dan hier, om de zaak in het oog te houden tijdens de bouw van ons huis. Via het ministerie van Koloniën werd dan gemeld dat ze mijn diensten niet meer nodig hadden. Ik had dan onmiddellijk mijn aanvraag ingediend om terug opgenomen te worden bij de rijkswacht, dat was in februari 1961. Ik ben dan terug naar de school van de rijkswacht moeten gaan en werd dan ook terug gekeurd, of ik nog wel goed was voor de dienst. Ik kwam terug in dienst als eerste chef. Ik heb toen wel zwarte sneeuw gezien. De eerste wedde die ik toen kreeg was 9000 frank en in de Congo had ik een wedde van 27 à 28000 frank. Ik moet wel zeggen dat het leven in Congo duurder was. Ik was ook verplicht om meubelen te kopen en een huis te huren. In Congo woonden wij in een soort villa, gemeubileerd van de staat. De lening van het huis

CORSENDONCA

dat ik aan het bouwen was heb ik dan onmiddellijk laten aanpassen van tien op twintig jaar. Ik was toen wel wat gedeprimeerd. Ge werd ook niet goed ontvangen bij de rijkswacht. Ze zegden: "dat zijn mannen van de Congo en die komen hier onze plaatsen inpikken, die komen hier de baas spelen over ons".

Ik kreeg toen al spoedig bericht om naar het examen van adjudant te gaan. Veertien dagen nadien moest ik naar het examen gaan en ik was toch wel gebuisd zeker, omdat ik een proces-verbaal niet gemaakt had naar een bepaald model bij de rijkswacht. Dan ben ik in een grote eenheid gebleven, in plaats van naar een brigade te gaan. Ik ben dan in het mobiel legioen gebleven in Brussel.

Na een tijd kon ik opnieuw het examen voor adjudant doen, en ook een examen voor tweetaligheid. Ik moest dan in het Frans wat over de Congo vertellen. Na een week kreeg ik te horen dat ik geslaagd was voor het examen. Ik werd dan bevorderd tot adjudant met de voorwaarde dat ik akkoord ging om naar de brigade van Tongeren te gaan. Ik heb dan mijn boeltje gepakt in het mobiel legioen en ben naar Tongeren vertrokken. Het is zo dat ik kennis gemaakt heb met de Voerstreek. Dat was in de tijd met Happart en consoorten. Die lokten daar allerlei incidenten uit. In Voeren was maar een brigade van acht of negen man, plus een sectie bestaande uit mensen van het legioen van Luik, Walen afgedeeld in de Voerstreek, ook een sectie bestaande uit mensen van het legioen van Antwerpen. De commandant riep me dan en zegde toen: "Mertens ge bent tweetalig en zult naar Voeren moeten gaan". Ik ben dan veertien dagen elke dag naar daar geweest, daarmee ken ik de Voerstreek wel.

Omdat ik vijftien jaren dienst in Congo nodig had, om pensioen te bekomen, wou ik toch nog terug vertrekken.

CORSENDONCA

Louis vertrekt opnieuw naar het onafhankelijke Congo voor een termijn van drie jaar.

Nadat ik anderhalf jaar in Tongeren was, hadden ze terug mannen nodig voor de politie in Congo. Ik had mijn kandidatuur nog altijd staan. Inmiddels was de onafhankelijkheid van Katanga teniet gedaan door de troepen van de Uno. Tsjombe zijn leger was op de vlucht moeten gaan. Tsjombe was naar Spanje gevlucht. Inmiddels waren er rebellen gekomen uit Oeganda. Toen zijn ook de para-commando's naar Stanleyville gegaan omdat er veel blanken vermoord waren. Kasavubu was toen president. Deze heeft toen Tsjombe gevraagd om terug te keren en hem tot eerste minister van Congo aangesteld. Nog iemand van Katanga, Mulongo, werd minister van binnenlandse zaken van Congo.

Toen wilden ze terug veel blank personeel. Mijn kandidatuur om terug naar Congo te gaan stond nog open. Ik kreeg bericht om me te presenteren op het ministerie, op de dienst voor personeel van Afrika. Ik ging daar heen, en passeerde de keuring. Dat duurde maar tien dagen en ik was daar weg in Tongeren.

Ik ben dan teruggevologen naar Stanleystad. Op het ogenblik dat het vliegtuig vertrok, liet ik een zucht van opluchting. Ik streefde maar één doel na, die vijftien jaar te kunnen halen, om dat pensioen te kunnen bekomen. Ik verbleef eerst twee jaar in Jadotville, en dan nog één jaar in Kolwezi.

In Jadotville waren er veel ontvluchtingen uit de gevangenis. Daar was een grote staatsgevangenis. De gouverneur kwam er op bezoek en zegde dat er een blanke technicien moest aangesteld worden, als adviseur en voor controle. Ze vonden niet beter dan mij te benoemen. Ik werd aangesteld als adviseur en controleur van de Boulon, in de grote staatsgevangenis. Dat minderde rap, die ontvluchtingen, dank zij de hulp die ik kreeg van de directie van de

CORSENDONCA

Union Minière. Hun werkvolk heeft dan een afsluiting geplaatst met elektriciteit erop. Dat heeft een jaar goed gewerkt tot die zwarten dat kenden. Na een tijd wierpen ze er een ijzerdraad over, zodat er kortsluiting op kwam.

Dan werd ik gevraagd om een collega te gaan vervangen in Kolwezi. Deze had daar miserie gehad met een zwarte, een politiekeer. Hij moest maken dat hij daar weg was, of hij vloog buiten. Ik ben dan in Kolwezi gebleven tot ik mijn drie jaar gedaan had en vertrok naar België, met een contract in mijn handen dat ik terug zou mogen komen. Op het laatst liet men mij dan weten dat, gezien de slechte politieke toestand, het beter was om al mijn eigendommen naar België te sturen. Het was onzeker of ik nog zou kunnen terugkeren, inmiddels was Mobutu aan de macht gekomen.

Ik ben dan naar België vertrokken met verlof, en ik moest dan terug naar de gendarmerie, dat was in 1968. Ze hebben me dan in afwachting geplaatst op de dienst comptabiliteit in Brussel van de school van de gendarmerie. Ik heb daar acht maanden gewerkt, eer ik terug kon vertrekken.

Louis kan toch nog één keer terug naar Congo en denkt al aan zijn pensioen.

Ik ben terug kunnen vertrekken naar Congo en dit als instructeur voor de gendarmerie. Ik moest dan les geven over wegcode of over techniek over opsporingen en alles betreffende de dienst inzake de gendarmerie.

Het verblijf was daar niet zo goed. De mentaliteit was daar niet goed en de bevoorrading verliep er slecht. Het klimaat was ook zeer slecht. Ik zat daar aan de monding van de Congostroom. Het was daar niet alleen heet, maar ook heel vochtig. Daar was ik alleen, zonder mijn vrouw. Daar waren nog meer blanken, zonder hun huishouden. Ik logeerde daar in een klein logementje. Vroeger

CORSENDONCA

waren we iets anders gewoon in de Congo. Ik heb daar met veel moeite mijn term van drie jaar kunnen uitdoen. Ik ben echt terug naar ginder gegaan om mijn vijftien jaar te hebben voor mijn koloniaal pensioen. Daar zaten ook veel Belgische militairen, daar was de school voor de infanterie, de artillerieschool, daar was van alles. Wij werden gecommandeerd door de militairen. Ik was adjudant, op de basis in Kitona waren het bijna allemaal officieren. De meeste van die militairen kwamen van Duistland, die hadden een slechte mentaliteit. Ik heb daar dikwijls kortsluiting gehad met die mannen. In Kitona ben ik dan ook nog ferm ziek geweest. Ik had daar toen last van een steen die geblokkeerd zat, tussen mijn nier en mijn blaas. Ik heb toen zes weken in het Ziekenhuis gelegen in Lovanium. Toen hebben ze die steen laten afkomen met spuiten die ze me

CORSENDONCA

gegeven hadden. Ik had bijkans met Sint-Pieter gesproken. Maar jong toch, ze hebben mij plat gespoten. Tot ik kringetjes zag in mijn ogen. Na een tijd hebben ze mij moeten vastbinden. Ik ben er dan toch doorgekomen.

Dan had ik die periode ook nog een chronische keelontsteking. Ik dacht al dat ik kanker had in mijn keel. Maar heet dat het daar was, het was daar een slecht klimaat. Ik was blij dat ik terug naar België kon, na mijn periode van drie jaar, dat was in 1972. Mijn vrouw zegde toen: "ge bent lang genoeg weg geweest, vraag uw pensioen maar aan, en doe wat ge graag doet". Ik bekwam dan een pensioen voor de rijkszwacht, en een koloniaal pensioen.

Interview opgenomen door Rudy Cornelis en Roger Haeseldonckx
Interview bewerkt door Leo Van Hooghten en Roger Haeseldonckx

Dankbaar aandenken aan
de Heer

Louis MERTENS

Weduwnaar van Mevrouw
Jeanne LIEVENS

Geboren te Arendonk op 26 juli 1924
en aldaar in het Rust en Zorgcentrum
"De Hoge Heide" overleden
op 6 februari 2008, gesterkt
door de H. Sacramenten der zieken.

*Werkweigeraar '40-'45.
Secretaris Oud-Strijders '40-'45.
Lid van verschillende verenigingen.*

We hadden u nog graag
in ons midden gehad
en u getoond hoe dankbaar
we zijn voor wat u hebt gedaan
en wie u voor ons was.
Want wat we vandaag zijn,
hebt gij grotendeels gemaakt.

Afscheid nemen is met dankbare handen
weemoedig meegedragen al wat
waard is om niet te vergeten.
Afscheid nemen is het moeilijkste
in het leven: men leert het nooit...

*De familie
dankt U voor uw aanwezigheid
en voor uw blijken van medeleven.*

CORSENDONCA

De Scholen van Oud-Turnhout

Naamlijst van het Onderwijzend personeel

Dienstjaar 1948

Gemeentelijke Jongensschool Centrum

- 1 Op de Beeck Leo (Schoolhoofd-onderwijzer)
Geboren Oud-Turnhout (Dorp) 09/09/1905
- 2 Op de Beeck Theo (Onderwijzer)
Geboren Oud-Turnhout 14/03/1901
- 3 Laenen Albert (Onderwijzer)
Geboren Lille 17/11/1913
4. Leppens Louis (Onderwijzer)
Geboren Oud-Turnhout (Oosthoven) 07/05/1922
5. Smets Karel (Onderwijzer)
Geboren Oud-Turnhout (Oosthoven) 24/06/1925

CORSENDONCA

- 6 Dierckx Constance (Onderwijzeres)
Geboren Oud-Turnhout (Schoorhovenberg) 12/12/1904
- 7 Hannes Huberta (Onderwijzeres)
Geboren Ravels 21/11/1911
- 8 Waterschoot Mathilda (Onderwijzeres)
Geboren Oud-Turnhout (Kerkstraat) 26/08/1905

Gemeentelijke Jongensschool van Oosthoven

9. De Proost Frans (Petrus Josephus Franciscus)
(Schoolhoofd-onderwijzer)
Geboren Arendonk 01/12/1899
- 10 Van de Akkerveken Jan (Onderwijzer)
Geboren Oud-Turnhout (Zondagsrij) 10/10/1907
11. Laenen Marcel (Onderwijzer)
Geboorteplaats en -datum niet gekend
- 12 Clijmans Philomena (Onderwijzeres)
Geboren Oud-Turnhout (Dorp) 24/11/1910

CORSENDONCA

Gemeentelijke Jongensschool van Schoonbroek

- 13 Jonckers Florent (Schoolhoofd-onderwijzer)
Geboren Kortenaken 6/09/1908
- 14 Verstraelen Corneel (Cornelius Maria) (Onderwijzer)
Geboren Oud-Turnhout 11/01/1924
15. Raeymaekers Jozef (Onderwijzer)
Geboren Oud-Turnhout (Oosthoven) 30/06/1923
- 16 Liekens August (Augustinus Henri Maria)
(Onderwijzer)
Geboren Oud-Turnhout 17/12/1926
- 17 Smets Karel (Onderwijzer)
Geboren Oud-Turnhout (Oosthoven) 24/06/1925
- 18 Mevr. Maegh-Leppens Constancia (Onderwijzeres)
Geboren Oud-Turnhout 01/02/1920

CORSENDONCA

Aangenomen Meisjesschool Centrum

- 19 Wuyts Maria Ludovica (Kloosterlinge-
Schoolbestuurster)
Geboren Antwerpen 18/11/1888
- 20 Roelen Emma (Emma Catharina) (Kloosterlinge-
onderwijzeres)
Geboren Merksplas 08/11/1919
- 21 Schellens Anna (Anna Florentina) (Kloosterlinge-
onderwijzeres)
Geboren Morkhoven 26/03/1903
- 22 Boey Celina (Celina Theresia) (Kloosterlinge-
onderwijzeres)
Geboren Hombeek 03/01/1899
- 23 Sprengers Simonne
Geboren Geel 14/05/1929
- 24 Verschueren Lucia (Lucia Elisabeth) (Kloosterlinge-
onderwijzeres)
Geboren Wortel 18/11/1917

CORSENDONCA

- 25 Van Herck Mathilda (Mathilda Anna Anastatia)
(Onderwijzeres)

Geboren Oud-Turnhout 14/04/1909

- 26 Verlinden Maria

Geboorteplaats en -datum niet gekend

- 27 Devisscher Lea

Geboorteplaats en -datum niet gekend

Aangenomen Bewaarschool Centrum

- 28 Vermunicht Bertha (Bertha Maria) (Kloosterlinge-
bewaarschoolonderwijzeres)

Geboren Wilsele 14/07/1899

- 29 Meysmans Anna Georgina (Kloosterlinge-
bewaarschoolonderwijzeres)

Geboren Heffen 29/07/1894

- 30 Vervoort Irma (Maria Irma) (Kloosterlinge-
bewaarschoolonderwijzeres)

Geboren Herenthout 12/03/1900

- 31 Hermans Maria

Geboorteplaats en -datum niet gekend

CORSENDONCA

Aangenomen Meisjesschool Oosthoven

- 32 Van Looveren Jeanne (Schoolhoofd-kloosterlinge,
tot 01/10/1949)

Geboren Deurne 23/11/1917

- 33 De Houwer Maria

Geboorteplaats en -datum niet gekend

- 34 Fransen Anna

Geboren Grobbendonk 03/11/1917

- 35 Clijmans Carolina (Onderwijzeres)

Geboren Oud-Turnhout 05/11/1912

- 36 Swaegers Jeanne (Onderwijzeres)

Geboren Meerle 24/01/1926

- 37 Peeters Clotildis (Clotildis Philomena Florentina)
(Schoolhoofd-kloosterlinge, vanaf 01/10/1949)
(Zuster Marcelline)

Geboren Aartselaar 21/12/1913

- 38 Sluyts Melania (Melania Josepha Maria)
(Kloosterlinge)

Geboren Lier 24/05/1917

CORSENDONCA

- 39 Lenaerts Margaretha (Bewaarschoolonderwijzeres)

Geboorteplaats en -datum niet gekend

- 40 Keymolen Celine (Celina Maria Anna)
(Kloosterlinge)

Geboren Keerbergen 28/11/1917

- 41 Clijmans Emerence (Emerentia Anna Maria
Alphonsina) (Onderwijzeres)

Geboren Oud-Turnhout 04/02/1922

Aangenomen Meisjesschool Schoonbroek

- 42 Van Nooten Leonia (Leonia Maria Elisa)
(Schoolhoofd)

Geboren Westerloo 30/07/1917

- 43 Smits Leonia (Leonia Antonia) (Kloosterlinge-
onderwijzeres)

Geboren Borgerhout 07/07/1900

- 44 Hendrieckx José

Geboorteplaats en -datum niet gekend

CORSENDONCA

- 45 Verstrepn Leontine (Maria Leontina)
(Kloosterlinge-bewaarschoolonderwijzeres)

Geboren Schelle 26/04/1910

- 46 Engelen Elisa

Geboorteplaats en -datum niet gekend

Bron:

Briefwisseling 1949, naamlijst van het Onderwijzend personeel
der gemeente en aangenomen scholen, dienstjaar 1948, GAO/T
(Gemeentearchief Oud-Turnhout)

BS Oud-Turnhout, bevolkingsregisters GO/T

(Gemeente Oud-Turnhout)

Ludo Van Wuytswinkel

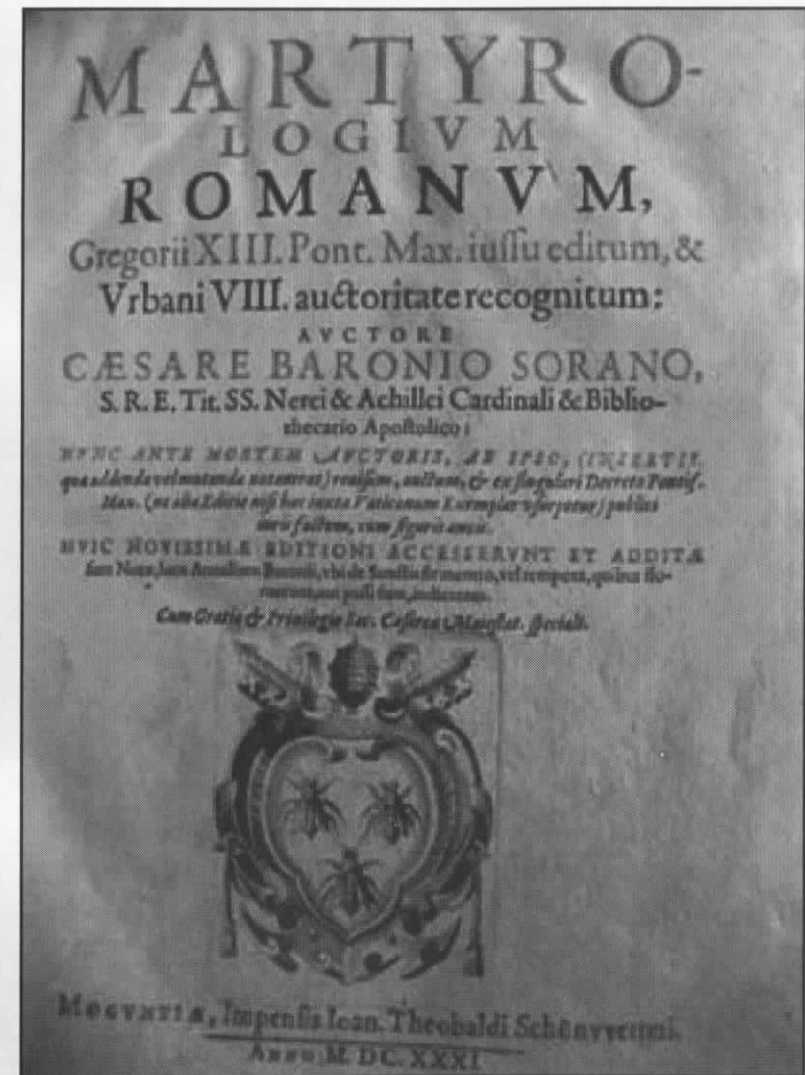
11/05/2010

Even stilstaan bij...de patroonheiligen

Heel toevallig heb ik het blaadje van de scheurkalender van donderdag 13 mei eens goed bekeken.

Wat lees ik? De naam van de maand: mei, bloemaand. De week van het jaar: 19de. Het jaartal: 2010. De dag van het jaar 232. Zon: zon op om 5.57 u., zon onder: 21.22 u. Maan: maan op 5.06 u., maan onder 21.18u., volle maan 14 mei. De dag van de maand: 13. Het naamfeest: Hemelvaart van de Heer / Rerum Novarum / Onze-Lieve-Vrouw van Fatima. De dag van de week: donderdag. Onderaan op het blaadje vinden we de dagheilige en een reeks heiligen die eveneens op die dag gevierd worden, maar niet als heilige van die dag worden beschouwd: H. Rolande, H. Maria Dominika Mazzarello, overleden in 1881. H. Servaas, overleden in 384 – ijsheilige. Een schat aan informatie op een blaadje van 9,5 x 6,5 cm. Wegens de beperkte ruimte op het blaadje en het feit dat er ook plaats moet worden voorzien voor een aantal moderne voornamen, afgeleid van de heiligennamen, is het niet mogelijk om alle heiligen van een bepaalde dag te vermelden. In de vorige eeuwen werden de patroonheiligen van beroepsgroepen nog uitbundig gevierd. Wie herinnert zich niet de feesten van de Sint-Sebastiaansgilde (H. Sebastiaan), de mijnwerkers-brancardiers (H. Barbara), de zangkoren en de fanfares (H. Cecilia), de jagers (H. Hubertus), ea. De laatste jaren verminderde dit volksgebruik, maar interesse ervoor bestaat nog steeds.

Hieronder vind u een alfabetische lijst van de verschillende patroonheiligen van hedendaagse beroepen. Deze lijst is niet volledig en de patroonsvieringen zijn in Vlaanderen zeer sterk plaats gebonden. Bij het opstellen van de lijsten zijn wij uitgegaan van de editie van het Marthyrologium Romanum.

Het Martyrologium Romanum

CORSENDONCA

Het **Martyrologium Romanum** is de officiële, maar niet volledige lijst van de martelaren en heiligen die door de Roomskatholieke Kerk erkend worden. De eerste uitgave van het *Martyrologium Romanum* dateert van 1583 en vond plaats op gezag van Paus Gregorius XIII, die in het jaar daarvoor zijn kalenderhervorming had ingevoerd. In 2001 verscheen een in opdracht van het Tweede Vaticaans Concilie geheel herziene editie. Het Concilie had namelijk bepaald dat “(d)e geschiedenissen van de martelaren en de levens der heiligen moeten uit historisch-kritisch oogpunt worden herzien”. Op 5 december 2004 verscheen de laatste uitgave, die op 844 bladzijden de bio- en bibliografische gegevens bevat van meer dan 6650 met name genoemde heiligen en martelaren en daarnaast nog 7400 niet met naam bekende martelaren vermeldt.

Beroep	Patroon(s)	Feestdag
Aannemers	H. Thomas	3 juli
Advocaten	H. Ivo	19 mei
	H. Laurens van Rome	10 augustus
Alpinisten	H. Bernard van Menthon	15 juni
Apothekers	H.H. Cosmas, Damiaan	26 september
	H. Amandus	6 februari
Arbeiders	H. Jozef	1 mei
Architecten	H. Thomas	3 juli
	H. Barbara	4 december
Atleten	H. Sebastiaan	20 januari
Automobilisten	H. Kristoffel	25 juli
Bakkers	H. Hubertus	15 december
	H. Honoré	16 mei

CORSENDONCA

	H. Nicolaas van Myra	6 december
	H. Michaël	29 september
Banketbakkers	H. Aubertus	15 december
Bankiers	H. Matteüs	21 september
	H. Nicolaas van Myra	6 december
Bedienden	H. Laurens van Rome	10 augustus
Beeldhouwers	H. 4 Gekroonden: Severianus, Severus, Karpoforus en Viktorinus	8 november
Begrafenisondernemers	H. Jozef van Arimathea	17 maart
Beiaardiers	H. Barbara	4 december
Belastingontvangers	H. Matteüs	21 september
Bewakers	Sint-Elooi	1 december
	Heilige Petrus	29 juni
Bibliotheacarissen	H. Augustijn	28 augustus
Bierhandelaars	H. Willibrord	7 november
Bloemenverkoopsters	H. Dorothea	6 februari
Bloemisten	H. Dorothea	6 februari
	H. Rosa van Lima	23 augustus
	H. Fiacre	30 augustus
Boekenschrijvers	H. Donatiaan	4 oktober
Boekbinders	H. Augustijn	28 augustus
	H. Bartholomeus	24 augustus
Boekdrukkers	H. Augustijn	28 augustus
Boekhandelaars	H. Augustijn	28 augustus
	H. Thomas van Aquino	28 januari
Boekhouders	H. Laurens van Rome	10 augustus
Boogschutters	H. Sebastiaan	20 januari
Boomkwekers	H. Dorothea	6 februari
Borstelmakers	Sint-Jan-de Doper	24 juni
	H. Hubertus	3 november

CORSENDONCA

Bouwvakkers	H. Barbara	4 december
	H. 4 Gekroonden	8 november
	Severianus, Severus, Karpoforus en Viktorinus	
Brandweer	H. Barbara	4 december
Broodbakkers	H. Antonius van Padua	13 juni
Brouwers	H. Arnold van Tiegem	16 augustus
	H. Nicolaas van Myra	6 december
Cafébedienden	Z. Margriet van Leuven	2 september
	H. Vitus	15 juni
Christelijke Middenstand	H. Nicolaas van Myra	6 december
Circusartiesten	H. Johannes Bosco	31 januari
Deurwaarders	H. Ivo	19 mei
Diamantslijpers	HH. Petrus en Paulis	29 juni
Dichters	H. Katharina van Alexandrië	25 november
Dierenbeschermers	H. Franciscus van Assisi	4 oktober
Dokters	HH. Cosmas en Damiaan	26 september
	H. Pantaleon	27 juli
Douaniers	H. Matteüs	21 september
Drogisten	HH. Cosmas en Damiaan	26 september
Drukkers	H. Lucas	18 oktober
	H. Donatiaan	14 oktober
Duivenliefhebbers	H. Katharina van Labouré	30 december
Ecologen	H. Franciscus van Assisi	4 oktober
Elektriciens	Sint-Elooi	1 december
Europa	HH. Cyrillus en Methodius	14 februari
	H. Benedictus	12 juli
Filatelisten	H. Gabriël	29 september
Filosofen	H. Katharina van Alexandrië	25 november
Fotografen	H. Veronica	4 februari

CORSENDONCA

Fruithandelaars	H. Trudo	23 november
	H. Leonard	6 november
Getrouwde vrouwen	H. Perpetua	7 maart
Gevangenen	H. Leonard	6 november
	H. Nicolaas van Myra	6 december
Glasblazers	H. Agatha van Sicillië	5 februari
Glazenmakers	H. Marcus	25 april
	H. Michaël	29 september
	H. Clarius	10 oktober
	H. Lucas	18 oktober
Goudsmiden	Sint-Elooi	1 december
Groentekwekers	H. Stefaan	26 december
Haarkappers	H. Lodewijk	25 augustus
	H. Maria Magdalena	22 juli
Haarkapsters	H. Katharina van Alexandrië	25 november
	H. Maria Magdalena	22 juli
Handelsreizigers	H. Matteüs	21 september
Handschoenmakers	H. Maria Magdalena	22 juli
Heemkringen	H. Laurens van Rome	10 augustus
Herbergiers	H. Willebrord	7 november
	H. Arnold van Tiegem	16 augustus
Hotelbedienden	Z. Margriet van Leuven	2 september
Hoedenmakers	H. Jacobus van Compostella	25 juli
	H. Raymond Nonnatus	31 augustus
Hondenvrienden	H. Hubertus	3 november
Houtzagers	H. Simon	28 oktober
Hoveniers	H. Fiacre	30 augustus
	H. Maria Magdalena	22 juli
Huismoeders	H. Anna	26 juli

CORSENDONCA

Huispersoneel	H. Martha	29 juli
	H. Zita	22 april
	H. Anna	26 juli
Huisschilders/behangers	H. Michaël	29 september
Imkers	H. Ambroos	7 december
Informatici	H. Laurens van Rome	10 augustus
	Sint-Elooi	1 december
Jagers	H. Hubertus	3 november
Jeugd	H. Aloïs van Gonzaga	21 juni
Journalisten	H. Franciscus van Sales	24 januari

Uit "Pluk de Dag" – Luc Strobbe;

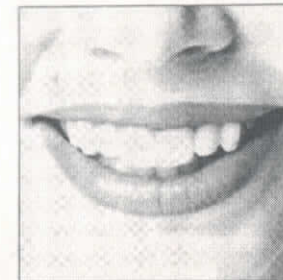
(Wordt vervolgd)

Inhoud

Voorwoord	Blz. 01
Onthulling Oorlogsmonument	Blz. 07
Het stond in de gazet	Blz. 09
Ten huize van Mertens Louis	Blz. 11
De Scholen van Oud-Turnhout	Blz. 26
De Patroonheiligen	Blz. 34

delta lloyd

BELEGGINGSADVIES

ONS DOEL, UW GLIMLACH

KANTOOR OOSTHOVEN

POLDERSTRAAT 29

TEL. 014/41 16 35

KANTOOR RAVELS

KLEIN RAVELS 1

2380 RAVELS

TEL. 014/65 87 11